

რულად თარიღებში სხედან, მაგრამ ეს იო რიცხვი სავაიო არ არის. ჩვენ ზნეობრივად და იურიდიულად მათი მიზეზლება გვევლინება. ვიფიქრებ დროებით მშობლები, ნათესავები, მეგობრები, და მათ ნაცვლად სამშობლოს ხელი ჩასკიდეთ. გამოეყოფეთ დღეს კეთუთასნი, აქედან წყნარაზნი ჩვენს ძინებს და-ახლოვებას წავა, ვინც აქ ვერ ჩამოგვესწროთ. მათ თარიღებში მოგვეგზავნეთ და დაგვეხატეთ. ნუ მოსლობის თქვენ გულს მშობლებს კრეფლები. სტუდენტობა ძველი ორგანიზაციის სახელით მოგვარდება, ახალგაზრდულად, თქვენ მოვალეობაზე სავაგონრით, ჩამოღეთ, მოგვეხატეთ. (მისამართი კეთილია სი გზები ქვეყნის რედაქცია).

ეს. დემოკ. პარ. სტუდენტთა ორგანიზაციის თავმჯდომარე

რესპუბლიკის ვარჯიში.

22 მარტის ცნობა. სარაქაში მომართულებით ოსმალებმა შეპირებულ დაწესებას ჩვენს მოწინააღმდეგე ნაწილებს უკენ დახრებინეს.

23 მარტის ცნობა. ზღვის პირის მიმართულებით აჭარის წყლის რაზმში ქართული პოლკის მსროლებლებმა 290 სიმალიდან ჩვენებები დაიღწა და სიმალი დატოვეს.

23 მარტის ცნობა. ზღვის სანაპიროებზე ოსმალებმა შეიჭრეს მკარალოში. მკარალოს რაზმმა ჭარბობისაგან დაიხიო. აჭარის წყლის მიმართულად ქვედა ხერხისთან ჩვენს ნაწილები აჭარის წყლისკენ წამოვიდნენ.

22 მარტს ჩვენმა ნაწილებმა დაიხიეს სარაქაში სიმალი, ხოლო 23 მარტს ახალსელები სიმალი.

უკანასკნელ ცნობით ოსმალებს სარაქაშინი აუღიათ.

24 მარტის ცნობა. კოროზის რაზმი ფონის წინ მდებარე მდინარეებზე ჩერტიკების გვერდზე თარიღებებს კეთება იწყებოდა, მაგრამ თათის სროლით განდევნილი იქნა, შორეული ჯგუფი თავს იცავდა ნეოპოში გზის ციხის ხანძარებთანა, მაგალი იხილავდნენ ოსმალებს. სარევიზო გავანტულ იქნა ზარბაზნის ცეცხლით. აჭარის წყლისა და ჩაქვის რაზმებს სროლა აქვთ. 290 სიმალი დატოვეს მხოლოდ რამოდენიმე ძლიერი იფრების მოკვრების შემდეგ.

22 მარტს ჩვენს სამხედრო გემები არაბეგდელ დადიანს.

ფიხსვლი განაგრძობს მისი ღივილი.

გადაწყდა! სახელისწიროთ ჩამოიკრებოდა წამალსა და წყალს, მტერი კარს მოგვადგა, დაყოფინება სიციხის უღრის. შემოკრებით ერის დასაცავად და ნუ განუბრძობებ მტერს საქართველოს თავისუფლებას. საქართველოს ეროვნულ დემოკრატიული პარტიის სამხედრო შტაბი გერმანიის დეპუტატებზე გამოცხადდა პარტიის წევრნი და თანამოაზრენი დღეს, სამშაბათს 27 მარტს დღის 10 საათიდან პარტიული კლუბში, თბილისის ქუჩა, ფინანსის სახლი. ვისაც გაქვთ თან მოიტანეთ თქვენი იარაღი.

სამხედრო შტაბი.

ახალი ამბავი.

ბათუმის ამბები. გუბერნიის კომისარმა ღებუში მიიღო, რომ ბათუმის რაიონში ოსმალითა რაზმი გამოიხდა. მდგორკეობა სერიოზული უკონოა. საქარაა ქუთაისიდან გაგზავნილი იქმნეს ძალიერი. გუბერნიის კომისარის განკარგულებით 25 მარტის ბათუმს გაგზავნა მილიციის უფროსი სულაქველიძე მილიციელთა რაზმი.

→ **ბოლშევიკების განჩინება.** ბოლშევიკები ემზადებიან ამიერკავკასიის დასაპყრობად, რისთვისაც ძალგებს იყრებენ და აუკრიან თავს შემდეგი მიმართულებით:

1) კავკასი—საქართველოს სახმედრო გზით გამოსალაშქრებულად, 2) ბალკანის მხარით—ბაქოს-თბილისის რკინის გზაზე წამოსასვლელად, 3) ალაგითან—ოსეთის სამხედრო გზაზე და სამხედროად, და 4) ტუაშესი და სოჩისთან—შავი ზღვის ნაპირებით თავდასასხმელად.

→ **ოსმალების ჯარმა.** მარტის 23 ს დღისათვის სარაქაში იქ მყოფი სომხის ჯარები უბრძოლველად გამოიტყვენ, ასე რომ ერთი კაციც არ დასტოვა.

(სიმალიდან.)

→ **გუბ. კომისარმა.** კავკასიელითა გამოცემა მოწოდება, რომელიც ლეზინების მხარას მოსხა „ქანონს ვარემ“ ყოფდა.

→ **კრება.** სამშაბათს 27 მარტს საღამოს ხუთ საათზე წმ. ნინოს სასწავლებლის შენობაში დაიწყო ოსმალების მოსწავლეებელთა კავშირის წართვა კრება.

→ **ქალაქის საჭიო.** 27 მარტს მოხდა ქალაქის საბჭოს კრება, რომელზედაც განხილულ იქნება შემდეგი კითხვები: 1) კითხვა მილიციის შესახებ, 2) კომისარისა და მისი მოადგილის არჩევა, 4) საფუძველი კომისარის დადგენილება: კერძოებით იფორმირებულ მხარეების დაწესებულების შესახებ საფუძველად დადგენილების გამოცემა და სხვა. 5) თბილისის მსახიობთა პროფესიონალური ცენტრის განცხადება, რომ ისინი განთავსდნენ ქვედა ქუჩის რაიონში.

→ **საჯარო ვაჭრობა.** მარტის 30, დღის 11 საათსა დადგინდა სსურსათო საწყობში საჯარო ვაჭრობის გაიყვანება 6.000 ფუთამდე და მთავარი კომისარს უპირატესობა კოაპერატივების მიეკუთვნება.

სამხედრო ინტენდანტი: კოსტ. გელია.

→ **ქალაქის სასურსათო კომიტეტი.** ქუთაისის ქალაქის სასურსათო კომიტეტის დადგენილებით ქალაქის სასურსათო განკარგვის წიგნითა რიცხვი სამის ნაცვლად ორამდის დაიყვანეს.

→ **სიმილის ვაგზავნა.** სარევიზო საქმის მომწყობ ღომისა, გუბერნიის კომისარმა წინადადება მისცა, როცა, რომ პირველ რიგში სიმილი ვაგზავნის გუარიაში, ლეზინებში და რაქში. ღომისა ლეზინებში უკვე ვაგზავნა 600 ფუთი სიმილი რაქს და გუარის კი ვაგზავნა თითო ვაგონი სიმილი.

→ **მობილიზაცია პროვინციაში.** რაქა ლეზინებში მომილიზაცია 27 მარტს გამოცხადდება.

→ **წალენჯიხის რაიონში** ბოლშევიკების აგიტაციის წყალობით მომილიზაცია ცხოვრებაში არ ვატარდა. ამის გამო გუბერნიის კომისარმა იქ ვაგზავნა წალენჯიხის ასი კაცისაგან შემდგარი რაზმი. რაზმებმა იქ ბოლშევიკების ძველი მეთაურები დააპატიმრეს. სულ დაპატიმრებულია 12 კაცი. გუბერნიის კომისარმა ვანკარგულედა ვასკა, რომ ხსენებული პირები ქუთაისში იქნან ჩამოყვანილი. ამ ემად წალენჯიხის რაიონში მომილიზაცია ვატარდა მდინის ახალგაზრდებს ხალხით უწერებინა.

→ **საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტის კრება** რომელიც დანიშნული იყო 28 მარტს წყურთა საქარა-რიცხვის დაუსრულებლობის გამო 14 პარილისთვის (ახალი სტილით) გადაიდო.

→ **სახ. მასწავლებელთა კრება.** ოთხშაბათს, მარტის 28 რიცხვს, საღამოს სრულ ხუთ საათზე, ქალაქის მესამე სკოლაში, ხაზინის წინ, დანიშნულია ქუთაისის სახალხო მასწავლებელთა კავშირის წევრთა საზოგადო კრება, საქარაო საქობების გადასწავლად. კავშირის გამგება სიხვის ამაზნავებს დაესწროს თავის დროზე.

თბილისი.

→ **შინაგან საქმეთა მინისტრის ამხანაგებად** დაამტკიცეს ჯამალ-ბეგოვი და პ. გელიაშვილი.

→ **სოხ-თათართა განწყობილება.**

ამიერ-კავკასიის შთაგრძობის სხობაზე მიმდებარე მდინარეების ნაწილობა დასტურება გაკეთდა ქალაქის შენობის მესამე-მთა გაცხადებით შესახებ ამ ბაზარს მხებ და მამაკანდ მსოფრთვითა შთაგრძობით ერთობის განწყობაზე. მე უკანა უკვე სიზინიან სანგრებს, რომლებსაც ეროვნულ ნაწილებს ჯარის-კაციანიპროვინციაში, კავკასიის მთავრობამ დაადგინ, სახმედრო მინისტრს ემბრანოს ყოველზე ვანკარგულედა ვასკეს ხელმძღვანელ ნადავლუ დაბადებულ საშიშო მდგომარეობის მოსაპობად.

→ **ვადმთხვევილი.** რადგანაც ამ ბოლო დროს თბილისი აუტორიტული განდობეწილობა დაიწყო, ამიერ-კავკასიის მთავრობამ მოაწვინა, შესდგეს ეროვნული მთავრობის საგანგებო საჭიო ქალაქის თავის ან ქალაქის თვითმართვლობის წარმომადგენლის თავმჯდომარეობით, რომელსაც დაევალება ვადმთხვევილი დაზრუნვა და მათი ქალაქში დარჩენის საკითხის გადაწყვეტა. ხსენებულ საბჭოში შედგენილი ეროვნულ საბჭოში მდგომარეობა დადგინდა.

→ **სახალა და მთიულეთის დღევანდელი** ეროვნული საბჭო დადგინდა კავკასიის თავის წარმომადგენლების ვაგზავნა. დღევანდელი ვაგზავნა კავკასიის ქისტების, ჩქენელების, ოსების და ყაზახების წარმომადგენლებთან მოსლაბათაგებლობით, რათა ხვე-მთიულეთის ცხვარი შვიდობით ჩამოატარონ. დღევანდელი შედგინა: შ. ქარბიმიძე, ი. ამირაჯიბი, რ. ყაზბეგი და სხ.

→ **სამხედროების კრების განხილვა.** საქათლოკოს საბჭო ოფიციალურ განცხადება მიუღო ამიერ-კავკასიის მთავრობისაგან სამხედროების გამაგირების კრების განხილვის შესახებ. განცხადებაში მოხსენებულია რომ თბილისისა და ქუთაისის სანაპირო პორტებს უკვე ვაგზავნა მოწერილობა კრების განხილვის შესახებ. ქუთაისის კრებით ვაგზავნა 498, 358, 29, ხოლო თბილისის განხილვის კრება და 82 კ. სულ ორთვეს ნაწილობაში სამხედროების კრებით უდრის 924 მართისა და 4 კაპ.

→ **დას. ციხე.** მარტის 22-ს, დღის სამ საათზე სტრევიცის სოლოკის ქუჩების კუთხეში, ოტბე აფთიაქის გვერდზე, არხუბანოვს სახლი გაიხდა ცეცხლი. საყურადღებოა რომ ცეცხლი სახლის სხვადასხვა ნაწილებში ვანდა, იზარალდა კავკასიის მომხმარებელთა სხობა, ვადობა, საფარო-სამოყვებლო სწავლებლებთან მოსამსახურეების კოაპერატივს და მხედრულ საზოგადოების, „სალომის რას“, ვაზ. „ორიზონტის“ და სხვა კერძო ბინები. ცეცხლის მქრობელთა რაზმი მისწინე მოვიდა, ორი მქრობელი დაზანდა. ცეცხლის მქრობელთა რაზმი ძალიან სუსტი გამოდგა, რის გამოც მონაწილეობას იღებდნენ მოკალაქენი, ცეცხლი მთელი დღე გრძელდებოდა.

ახალი მოგილიზაცია.

ამს წინად ჩვენს ვაზეთში მოყვანილი იყო მთავრობის მიერ სეიში დასატყობვლად წარდგენილი დეკრეტი შესახებ 25 წლიანზე უფროსების მომილიზაციისა. ეს დეკრეტი სეიში განიხილა თავის სხობაზე შაბათს 24 მარტს და დაამტკიცა იგი. თანამდამ ამ დეკრეტისა ჯარში ვაწვეულ იქნებიან დაბადებულნი 1889-1899 წლებს შუა. ამასთანავე სეიში მთავრობას ნება დართო საქარობის მიხედვით ვაწვიოს სამხედრო სამსახურის პირები, რომელნიც დაბადებულნი არიან 1886-1889 წლებს შუა. ვაწვირებასა და სამხედრო მოხელეების (ჩილიფინების) ვაწვივის შესახებ განსაკუთრებული დეკრეტი გამოიქცა. სამსახურთან განათავისუფლებენ შემდეგ თანამდებობის აღმასრულებელ პირებს: ხაჯოთა მტრეფ (პოდანტრო) ინსპექტორებს, რიდილი-კეკელიძეებს, მიქის შიხალოვს, (ვაგარაშვილი) მუშობისთვის ვაგზავნილი, ბონების დასამსახურებლად მომუშავეთ, საქაროკო

და სანაპირო მილიციის, ოქრის განს მონაწილეობა. ტრამვაზე, წყალდაწვებ, მდარობებში, სტამბებში და წიკვილებში მომსახურე ოსობაზე და ტელეგრაფზე მომსახურეებთან მოხლოვებაში განათავისუფლებული მოხლოვებული უკვე ვაწვირებასა და სანაპირო მილიციის მთავრობის ჩარიბსაგან მოხლოვებულ მოსახლეს (ჩილიფინის) საწყვილად განხილავდნენ მთავრობის დღეს ოქრისა და სეიში 2 პირილი.

სხივალის ამბები

მარტის 24 ცნობა.

გორიდან მარტის 24, დღის 10 ს. თბილისის მუშათა და ჯარის-კაცთა დეპუტატების საბჭოს შეკრებიან: მარტის 23, საღამოს 6 საათზე ცხინვალის ახლო სოფ. თამარაშენში ჩვენს მოვაცილეს ნამხანავი, დავიკურს ნ. შარბოვი მთების ან იხვევენ უკან. მათ სდგენიან პოლიკონი კომისარული და ჯუღელი. მემამოხეთ ბეგრი მოუკლეს და დაუტრეს. ტყვეების განთავისუფლებით. ტყვეების ერთი ნაწილი მემამოხეებს თან მამაკეთა. 6 ს. მთავრებს მოკლული მამაბელი, კეცხევილი და სხვების მკვლელობის დასამტრებელია, ზოგის ცნობაზე კი შეუძლებელია. დავიხალვა ხუთშაბათს მიხილდა 8 საათზე, დღეს დავიფადიერე კიხე. დღის 9 ს. 30 წ. მივიღე ვაჭარობანი.

კონიაშვილის დეპუტატი.

გორი. მარტის 23. ამიერ-კავკასიის მთავრობას. გუზენ მე შევეტრდი ჯუღელის ჯარს. ცხინვალის და მისი მიღამიები ჩვენ დაგვაყარით. შემდეგ რაც მოხდება ვაგზავნივთ.

ამიერ-კავკასიის სხივალის ამბები.

→ **შრომის მინისტრმა** ტერ ვაზარიანცმა სიხივე მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს, რათა განათავისუფლოს იგი შრომის მინისტრის მოვალეობის აღსრულებისაგან.

→ **მაგრობადა ტანდალსა-იქ.** თბილისის მუშ. და კ. კ. დებუტ. საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის დაფიქრებით ხუთშაბათს 22 მარტს ვაგზავნდა თბილისიდან ცხინვალისაკენ მარკობანი, რომელმაც ავანტურულად მიგებინა საზარბოველად წასულ სამხედრო რაზმების უფროსის ვადასცემა ვილო ამ ადგილების ქარა და გემგებინა.

→ **სამხედრო ცეცხობი.** პარასკევს 28 მარტს თბილისიდან ბათუმში ვაგზავნეს ცენტრალური სახელმწიფოების ტყვენი ირველი პარკი. სულთანის ტყვე ტანსაპირტ ვეწები თი ვაგზავნა.

→ **ქართული ეკლესიისთვის.** მთავრობამ 53.624 მან. 4 კაპ. კრედიტ ვაგზავნა აქვდა ქართული საეკლესიო დაწესებულებებს ქუთაისისა და თბილისის გუბერნიის ში, სიხივის ოლქში და საზღვარგარეშებ, რისგამოც ვანკარგულეებში მისცა ადგილი სასახრე-პალატებს.

მე. ვაგზავნა და ვა. ვაგზავნა

→ **ბათუმის ამბები.** პარიცი კავარი იტყობინება ახსთუნინდა, რომ ვარხანის მქობვრები კატეგორიულ უარს აცხადებენ ახსთუნის მცხოვრებით, მთავრობის იმედმდებლობისაგან ვაგზავნენ. ამიტომ ქალაქში დიდად სახიფათო სიტუაციი განწყობილება დამყარდა. საფრთხე აუტოვებელია. მარბის კომისარია მავრი შენ ერისთავიტკომინებო რომ იგი უძღური შესწავლიტოს ახსთუნში და ვაგზებ დაუსრულებელი სისტემატორი მარკვა გეცვა.

→ **გუბერნიატურად დახურულია,** საფრთხის სერიოზულია.

→ **წითელმა ჯავშნანამ** მატარებელმა ვაგვამის ხელმძღვანელობით რეგულაციკონი წყურთის ალდგინა აქსტაფიკავი ავარიულად. მატარებელი უკვე ვასცლდა ავარიულად.